

העותרים:

נג'ט סרג' אדם ואח'

ע"י עו"ד עודד פלר מהאגודה לזכויות האזרח בישראל, וכן ע"י עו"ד ענת בן דור מהתכנית לזכויות פליטים, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב, וכן ע"י עו"ד אסף וייצן ממוקד סיוע לעובדים זרים, וכן ע"י עו"ד אסנת כהן ליפשיץ מהקליניקה לזכויות מהגרים, החטיבה לזכויות אדם, המרכז האקדמי למשפט ולעסקים

שכתובתם להמצאת כתבי בי דין הינה:

האגודה לזכויות האזרח בישראל

רח' נחלת בנימין 75 תל אביב

טל': 03-5608185 ; טל' נייד : 052-2547163 ; פקס : 03-5608165

נ ג ד

המשיבים:

1. הכנסת

ע"י הייעוץ המשפטי, הכנסת, ירושלים

2. שר הפנים

3. שר הביטחון

4. היועץ המשפטי לממשלה

ע"י פרקליטות המדינה

משרד המשפטים, ירושלים

בקשה דחופה

לפי פקודת ביזיון בית המשפט

בית המשפט הנכבד מתבקש לכופף את המשיבים 2 ו-4 לציית לאלתר לפסק דינו בעתירה שבכותרת.

ואלה נימוקי הבקשה:

1. לפני 42 ימים, ביום 16.9.2013, ניתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד בהליך שבכותרת. על דעת כל תשעת חברות וחברי ההרכב בוטל סעיף 30א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"ב-2012. עוד נפסק, כי צווי הגירוש שהוצאו מכוח החוק יראו אותם כאילו הוצאו מכוח חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, והעילות לשחרור ממשמורת יהיו על פיו.

2. על דעת שמונה מחברות וחברי ההרכב, ובניגוד לדעתו החולקת של השופט הנדל, נקבע במפורש כי בטלותו של סעיף 30א לחוק לא תושהה, אלא תיכנס לתוקפה **מיד** :

"לא ניתן להותיר חלל ריק, ואף לא ניתן להשהות את בטלות ההוראה בשל הפגיעה הקשה הנגרמת לאלה הנתונים במשמורת. המסקנה היא אם כן, כי לאחר כניסת בטלות ההוראה לתוקף, אשר תגרור את מניעת יישומו של התיקון כולו, יכנס במקום הסדר זה הסדר חקיקתי אחר שהיה קיים ערב התיקון לחוק למניעת הסתננות, הוא ההסדר הקיים לפי חוק הכניסה לישראל." (פסקה 117 לפסק דינה של השופטת ארבל).

ועוד :

"נוכח הפגיעה האנושה בזכות לחירות אישית, החלטנו כי אין מקום להשהות את ההכרזה על בטלות התיקון." (פסקה 44 לפסק דינו של השופט פוגלמן).

3. על מנת שלא להותיר מקום לפרשנות, בית המשפט הנכבד הבהיר בפסק דינו את המתווה האופרטיבי לביצועו :

"יש להתחיל בהליך הבחינה הפרטנית והשחרור בערובה **לא לתור**. ככל שממונה ביקורת גבולות קובע כי ניתן לשחרר מוחזק פלוני בערובה בהתאם לעילות השחרור הקבועות בחוק הכניסה לישראל והסייגים להן – יש לשחררו באופן מיידי." (פסקה 118 לפסק דינה של השופטת ארבל. ההדגשה במקור).

ועוד :

"על הרשויות לבחון את עניינם של המוחזקים במשמורת במהירות הראויה, ומי שניתן לשחררו – יש לשחררו **לא לתור**." (פסקה 44 לפסק דינו של השופט פוגלמן. ההדגשה במקור).

4. עילות השחרור שבסעיפים 13(א) ו-1(3) לחוק הכניסה לישראל נכנסו לתוקף מיד. לצד זאת נקבע בפסק הדין, כי משום מספרם הלא מבוטל של המוחזקים במשמורת, הרי שגם השחרור על פי עילת השחרור שבסעיף 13(א) ו-4 לחוק הכניסה לישראל ("הוא שוהה במשמורת יותר מ-60 ימים ברציפות") ייכנס לתוקף מיד, אך השחרור על פי עילה זו יתפרס, לכל היותר, על פני תקופה בת 90 ימים, וזאת "על מנת לתחום פרק זמן זה" (פסקה 118 לפסק דינה של השופטת ארבל). תכלית הוראת מעבר זו אינה החזקה של כלואים עד היום האחרון האפשרי, אלא מתן פרק זמן שלאורכו תתפרס הבדיקה האינדיבידואלית של קיומם של סייגים לשחרורם של מי כל שכלואים למעלה מ-90 ימים :

"נוכח מספרם הרב של המוחזקים במשמורת, ראינו לקבוע פרק זמן של תשעים ימים לשם מיצוי ההליך המינהלי לבחינת עילות השחרור הקבועות בחוק הכניסה לישראל והסייגים להן, ביחס לכל אחד

מהמוחזקים במשמורת. אולם אדגיש כי פרק זמן זה הינו רף עליון לבחינת עניינם של **כלל המוחזקים**, וכאמור, מי שהסתיימה הבחינה בעניינו, ואין מניעה לשחררו – ישוחרר ללא דיחוי. " (פסקה 44 לפסק דינו של השופט פוגלמן. ההדגשה במקור).

5. בית המשפט הנכבד הזכיר בפסק דינו בהקשר זה עוד, כי –

"המידע הרלוונטי הנוגע לכל אחד ואחת מהמוחזקים מצוי בידי הרשויות בנקודת הזמן הנוכחית, שכן מדובר במי שעניינם הובא לאחת בפני הרשויות המוסמכות ובית הדין לביקורת משמורת של מסתננים, לפי הוראות התיקון. על כן, אין מדובר בהתמודדות " de novo של הרשויות עם קבוצה גדולה של מוחזקים שאינם מוכרים לה." (פסקה 118 לפסק דינה של השופטת ארבל).

6. ואולם, אף ש"כליאת המסתננים ושליחת חירותם לתקופה ארוכה הינה פגיעה אנושה ולא מידתית בזכויותיהם, בגופם ובנפשם" (פסקה 110 לפסק דינה של השופטת ארבל); ואף שבית המשפט הנכבד הורה כבר לפני 42 ימים להתחיל בשחרור הכלואים **לא לתור**; ואף שעל הרשויות הוטל לבדוק את עניינם של הכלואים ולשחרר **ללא דיחוי** את מי שאין מניעה לשחררו; ואף שבית המשפט הנכבד הזכיר, כי מדובר באוכלוסיה שהמידע לגביה מצוי זה מכבר בידי הרשויות – לרשויות לא אצה הדרך. **רק בודדים מבין 1,811 הכלואים שוחררו.**

7. ב"כ העותרים פנו בעניין בדחיפות ליועץ המשפטי לממשלה ביום 13.10.2013, והתריעו בפניו כי משרד הפנים ומשרד המשפטים מבזים את פסק הדין. ביום 21.10.2013 השיבה עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ) לפנייה, ואף שכתבה כי היועץ המשפטי לממשלה הדגיש בפני השרים הממונים את חובת קיום פסק הדין, הרי שהודתה במכתבה כי עד למועד שליחתו, **למעלה מחודש לאחר מתן פסק הדין, שוחררו 9 נשים בלבד.** עו"ד זילבר הוסיפה וציינה, כי השחרור ימשך באופן מדורג. למיטב ידיעת העותרים, ביום בו נשלח המכתב ובימים שלאחר מכן **שוחררו עוד כמה נשים בלבד.** כלומר, "האופן המדורג" אינו אלא המשך כליאתם של מרבית המוחזקים ושחרור של כמות זניחה ביחס למספר הכולל של המוחזקים. עו"ד זילבר ציינה עוד, כי היועץ המשפטי לממשלה יעמוד על כך, שהבחינה הפרטנית בעניינם של כל המוחזקים תסתיים בתוך 90 ימים, ואולם בהמשך לכך ציינה עוד, כי אם בתוך 90 ימים תושלם הקמת "מתקן שהייה פתוח למסתננים", אזי המוחזקים יועברו אליו. כלומר, **הרשויות עושות כל אשר לאל ידן לעכב את השחרור, על מנת לאפשר העברתם של הכלואים למתקן אחר, ככל שיוקם כזה.**

העתק פניית ב"כ העותרים מצ"ב ומסומן א'.

העתק תשובתה של עו"ד זילבר מצ"ב ומסומן ב'.

8. כלומר, רשות האוכלוסין וההגירה סבורה כי בית המשפט הנכבד קצב לה תקופה בת 90 ימים, במהלכה היא יכולה להימנע משחרור הכלואים, ולצאת ידי חובתה על ידי שחרורם של מעטים, טיפין טיפין. יתרה מכך, רשות האוכלוסין וההגירה מוסיפה להתנגד לבקשות לשחרור שמוגשות לבית הדין לביקורת משמורת, ואף מגישה בקשות לעיון מחדש בהחלטות שחרור שכבר ניתנו

על ידי בית הדין בעניינם של אזרחי אריתריאה וסודן עובר למתן פסק הדין. לבית הדין לביקורת משמורת הודיעה הרשות, כי היא זו שצריכה לשחרר את הכלואים על פי פסק הדין, ועל כן עליו להימנע מלדון בשחרור. למיטב ידיעת העותרים, כתוצאה מכך, בשבועות שחלפו מאז ניתן פסק הדין שוחררו פחות כלואים מששוחררו בתקופה המקבילה עובר למתן פסק הדין. יוצא, כי תחת שחרור **לאלתר**, כמצוות בית המשפט, הפכה רשות האוכלוסין וההגירה את פסק הדין לטעם להמשיך ולכלוא את המוחזקים במשמורת.

9. נציין עוד, כי דומה שרבים מדייני בית הדין לביקורת משמורת החליטו לאמץ את עמדת רשות האוכלוסין וההגירה, גזרו על עצמם פגרה בת 90 ימים, והם ממאנים לדון בבקשות לשחרור ממשמורת, מכל עילה שהיא, במהלך תקופה זו. עו"ד זילבר ציינה בעניין זה בתשובתה לב"כ העותרים, כי בתי הדין לביקורת משמורת אינם מנועים מלדון "בבקשות המצויות בתחום סמכותם", וזאת "ככל שאין מדובר בבקשות המוגשות 'כדי לעקוף את התור' על פי סדר העדיפויות שנקבע". אלא שבית הדין לביקורת משמורת בשלו, וכבר למחרת משלוח מכתבה של עו"ד זילבר, ביום 22.10.2013, שב והבהיר, כי בחינת עניינם של כלואים במהלך תקופה של 90 ימים ממועד מתן פסק הדין תיערך על ידי הרשויות ו"לא תבוצע בשלב זה על ידי בית הדין", והוסיף עוד, כי לא שוכנע שיש במכתבה של עו"ד זילבר, שהועבר לעיונו, "כדי להובילני לשינוי מסקנתי לעיל".

10. דרכה של רשות האוכלוסין וההגירה, בה צועד גם בית הדין, עומדת בניגוד מפורש לפסק הדין ולחובות שהוטלו במסגרתו. אשר על כן, יתבקש בית המשפט הנכבד לכוף את המשיבים 2 ו-4 לציית **לאלתר** לפסק הדין.

28 באוקטובר 2013

ענת בן דור, עו"ד

עודד פלר, עו"ד

אסנת כהן ליפשיץ, עו"ד

אסף וייצן, עו"ד

ב"כ העותרים בבג"ץ 7146/12